

**Viru Keemia Grupp AS biotoodete tootmiskompleksi Lüganuse valla eriplaneering ja KSH
Lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsuse kohta esitatud arvamused
ning Lüganuse valla vastusseisukohad**

	Arvamuse esitaja/kirja kuupäev	Arvamus	Vastusseisukoht
1	Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve amet 07.02.2022 nr 16-6/22-00603-002	<p>Raudtee kaitsevööndis tehtavate tööde käigus ei tohi rikkuda majandus- ja taristuministri 09.11.2020 määruses nr 71 „Raudtee tehnokasutuseeskiri“ viidatud raudtee ehitusgabriidi nõudeid. Ehitusgabriit on rööbastee teljega risti oleval tasandil kujutatud piirjoon, millest sissepoole ei tohi ulatuda ükski ehitise või seadme osa (erandiks võivad olla seadmed, mis on ette nähtud vahetuks koostööks raudteeveeremiga). Raudtee kaitsevööndis ehitise ehitamisel tuleb arvestada raudteeveeremist tulenevate mõjudega, sh võimaliku vibratsiooniga.</p> <p>Raudtee kaitsevööndis on keelatud ohustada liiklust ja takistada nähtavust raudteel.</p> <p>Eriplaneeringu elluviimisel võtta vajadusel kasutusele meetmed, mis takistaksid inimeste sattumist rööbasteele.</p>	<p>Võetud teadmiseks. <i>LS ja KSH VTK dokumendi korrigeerimiseks puudub vajadus.</i></p> <p>Arvestatakse planeerimise järgmistes etappides. <i>LS ja KSH VTK dokumendi korrigeerimiseks puudub vajadus.</i></p>
2	Terviseamet 09.02.2022 nr 9.3-4/22/572-2	<p>Atmosfääriõhu kaitse seaduse § 59 alusel mürallika valdaja tagab, et tema mürallika territooriumil ei levi normtasel ületavat müra. Sellest lähtudes edaspidisel kavandatud tegevuse planeerimisel tuleb arvestada, et seotud ehitusperioodiga ning alanud BTT kasutamise ajaga tootmise tööst tekkiv müra ei tohi planeeringuala lähiümbruses olemasolevatel elamu maa-aladel ületada keskkonnaministri 16.12.2016 määrusega nr 71 "Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid" kehtestatud mürataseme normatiive.</p>	<p>Võetakse teadmiseks ja arvestatakse planeerimise järgmistes etappides. <i>LS ja KSH VTK dokumendi korrigeerimiseks puudub vajadus.</i></p> <p>Üldine kommentaar - kehtivad õigusaktid on planeerimisel ja mõju hindamisel aluseks, kuid neid VTK-s välja ei tooda – aktide paljususe tõttu tuleks</p>

			<p>teha valik, mida näidata ja võib jääda ekslik mulje, et juhitudakse ainult neist. Täpsustus lisatakse LS ja VTK ptk 4.1.1 joonealuse märkusena koos täiendusega, et KSH aruandes esitatakse konkreetsed viited, milliseid õigusakte ja meetodikaid on hindamisel aluseks võetud.</p>
		<p>Nii ehitusperioodil kui ka BTT kasutamisel ei tohi kavandatava tegevuse ala (sh teedevõrgustik) lähimal asuvates elamutes vibratsioon (nt raske veoautode liiklemisest) ületada sotsiaalministri 17.05.2002 määruses nr 78 "Vibratsiooni piirväärtused elamutes ja ühiskondlikes hoonetes ning vibratsiooni mõõtmise meetodid" § 3 kehtestatud piirväärtusi.</p>	<p>Võetakse teadmiseks ja arvestatakse planeerimise järgmistes etappides. LS ja KSH VTK dokumendi korrigeerimiseks puudub vajadus.</p>
3	<p>Majandus- ja Kommunikatsiooni-ministeerium 11.02.2002 nr 1.10-17/2022/315-2</p>	<p>MKM näeb tootmiskompleksi vajaliku puidutoormega varustamises võimalikku riski, kui Auvere elektrijaam konkureerib kõrge puiduhinna korral samale puiduressursile. Kavandatav biotoodete tootmiskompleks annaks tulevikus elektrivõrku stabiilselt baaskoormusena 0,3 TWh taastuvat, puidul põhinevat elektrit, mis moodustab ligikaudu 1/5 täna toodetavast puidul põhinevast elektrist. Kavandatav tootmiskompleks annaks seega, lisaks stabiilse puidutoorme nõudlusele metsasektorile ja erinevat liiki biotoodete tootmisele, olulise panuse Eesti energiavarustusele. Kuid märgime, et tegevusriske, mis võivad esile kerkida näiteks väljatöötamisel olevast „Eesti metsanduse arengukava aastani 2030“, Euroopa Liidu kehtestatud raiemahtude piiranguid puudutavatest regulatsioonidest, kõrgest puiduhinnast jms, tuleks hinnata ja nendega arvestada.</p>	<p>Arvestatakse, tegevusriske hinnatakse planeerimise järgmistes etappides ja KSH läbiviimisel. Seejuures lähtutakse erinevatest stsenaariumitest sarnaselt „Eesmärk 55“ rakendamiseks muudetava taastuvenergia direktiiviga. Üks muudatusettepanekutest on suunatud puidubiomassi säästliku kasutamise suurendamisele, mis muuhulgas sätestaks, et liikmesriigid ei toeta alates 31.12.2026 metsa biomassist elektrienergia tootmist üksnes</p>

			<p>elektrienergiat tootvates kätistes (välja arvatud kaks erandjuhtu, mis arvestavad liikmesriigi fossiilkütusest sõltumist ja CO₂ püüdmist). Üks võimalikke tulemeid võib olla, et elektrijaamad võivad kasutada eelkõige jäätmepuitu ja ei tohi kasutada paberipuitu. <i>LS ja KSH VTK dokumendi korrigeerimiseks puudub otsene vajadus.</i></p> <p>Siiski täiendatakse ptk 4.1.2 kasutusaegsete mõjude loetelu ressursside kasutamise mõju hindamist saadavuse-riskide teemaga, eelkõige puidu ja vee osas.</p>
		<p>Lisaks, palume biotoodete tootmiskompleksi eriplaneeringu ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise menetlusse kaasata Eesti Geoloogiateenistus.</p>	<p>Arvestatakse, Eesti Geoloogiateenitus lisatakse <i>LS ja KSH VTK dokumendi tabelisse 2 kaasatavate osapoolte loendisse.</i></p> <p>Allpool, punktist 8 nähtub, et Geoloogiateenistus on teatanud, et neil ettepanekuid vm ei ole.</p>
4	<p>Politsei- ja Piirivalveamet 13.02.2022 nr 1.11-11/11-2</p>	<p>Tuleb lähtuda turvalise linnaplaneerimise ja elukeskkonna standarditest. Nimetatud mõtteviise toetavad CPTED põhimõtted, mille juhendmaterjalidega saab tutvuda aadressil: https://www.kriminaalpoliitika.ee/et/seminaride-materjalid/cpted-juhendmaterjalid.</p>	<p>Arvestatakse planeerimise järgmistes etappides. <i>LS ja KSH VTK dokumendi korrigeerimiseks puudub vajadus.</i></p>

		Lähtudes eeltoodule ei ole Politsei- ja Piirivalveametil esitatud materjalidele täiendavaid ettepanekuid ega kommentaare.	Võetakse teadmiseks. <i>LS ja KSH VTK dokumendi korrigeerimiseks puudub vajadus.</i>
5	Riigimetsa Majandamise Keskus 01.03.2022 nr 3-1.1/3167	RMK-l ei ole vastuväiteid eriplaneeringuga määratud asukoha eelvaliku osas.	Võetakse teadmiseks. <i>LS ja KSH VTK dokumendi korrigeerimiseks puudub vajadus.</i>
		Juhime ühtlasi tähelepanu ka sellele, et eelvaliku käigus välja valitud ala on täna enamuses metsaga metsamaa, samas on lähiümbruses hulgaliselt jäätmaid ja kasutusest väljas olevaid (endisi) tootmiskõlvikuid, mis kliimamõjude vähendamise, looduse elurikkuse hoidmise ja ka kohalike inimeste elukeskkonna kvaliteedi säilitamise seisukohast lähtuvalt võiksid olla biotoodete tehase rajamiseks hoopis perspektiivikamad.	Selgitame, et BTT võimalike asukohaalternatiivide alade väljaselgitamisel arvestati lisaks ruumianalüüsi kriteeriumitele (mis tulenesid õigusaktidega määratud kitsendustest ning tundlikele objektidele määratud puhvritest) ka BTT rajamiseks vajaliku ala suurust. Ruumianalüüsi põhjal selgunud piiranguteta alade hulgas oli ka nõ vähemväärtuslikke alasid, kuid need jäid välja kas ala väiksuse või liialt ebakorrapärase kuju tõttu. <i>LS ja KSH VTK dokumendi korrigeerimiseks puudub vajadus.</i>
6	Maaeluministeerium 09.03.2022 nr 4.1-5/86-1	Dokumendi jaotises 2.5.1.2 „Ida-Viru maakonna planeering 2030+“ on märgitud, et eriplaneeringu alale jääb maakonnaplaneeringuga määratud väärtuslikke põllumajandusmaid, ning jaotises 2.5.1.3 „Lüganuse valla üldplaneeringud“ on kinnitatud, et eriplaneeringu koostamisel tuleb	Arvestatakse. <i>LS ja KSH VTK dokumenti korrigeeritakse.</i>

		<p>arvestada koostamisel oleva Lügänuſe valla üldplaneeringuga määratud ruumilise arengu põhimõtetega ja asjakohaste tingimustega. Maaeluministerium andis avalikule väljapanekule pandud Lügänuſe valla üldplaneeringu ja KSH aruande eelnõu kohta seisukoha (meie 19.10.2021 kiri nr 4.1-5/998-3), milles järeldas, et Lügänuſe valla üldplaneeringu koostajad on üldplaneeringus väärtusliku põllumajandusmaa määramisel ja selle kaitse- ja kasutustingimuste seadmisel järginud väärtuslikku põllumajandusmaad käsitlevas seaduse eelnõus väärtusliku põllumajandusmaa kaitseks seatud põhimõtteid. Väljendasime ka seisukohta, et meie arvates annab see nii kohaliku omavalitsuse üksusele kui ka riigile kindluse, et üldplaneeringuga määratavad väärtuslikud põllumajandusmaad saavad pikaajalise kaitse ning nende võimalik hõlmamine muul otstarbel on tulevikus minimeeritud</p>	<p>Lisatakse alapeatükk 3.1.9, milles käsitletakse väärtuslike põllumajandusmaid ja maa-parandussüsteeme (sarnaselt roheline võrgustikuga (ptk 3.1.4) ei ole tegemist asukohaalternatiivide määramisel välistava teguriga, kuid mõjusid tuleb hinnata, kui määratletud asukohtade alternatiivid ja seotud taristu võivad mõju avaldada).</p>
7	<p>Elering AS 21.03.2022 nr 11-4/2022/40-2</p>	<p>Planeeringualal asuvad Eleringi poolt hallatava elektri- ja gaasitaristu objektid, mille puhul tuleb arvestada paigaldiste kaitsevööndiga, kus on piiratud tegutseda. Kaitsevööndi ulatus ja kaitsevööndis tegutsemise kord on sätestatud ehitusseadustiku §70 lõike 8 alusel kehtestatud majandus- ja taristuministri määrusega 25.06.2015 nr 73. Palume biotoodete tootmiskompleks planeerida väljaspoole elektri- ja gaasipaigaldiste kaitsevööndit. Kõik ristumised Eleringi taristuga ja kaitsevööndis planeeritavad tegevused tuleb kooskõlastada Eleringiga.</p>	<p>Arvestatakse planeerimise järgmistes etappides. <i>LS ja KSH VTK dokumendi korrigeerimiseks puudub otsene vajadus</i>, kuid ptk 3.2 lõppu, konkreetsemate asukohtade piiritlemise lõiku lisatakse, et arvestatakse taristuga: BTT rajatiseid tuleb planeerida väljaspoole elektri- ja gaasipaigaldiste ning muude</p>

			<p>taristuobjektide kaitsevööndit. Kõik ristumised taristuga ja kaitsevööndis planeeritavad tegevused, sh samalaadsete BTT taristu-objektide paigaldamine tuleb kooskõlastada taristu valdajatega.</p>
		<p>Kirjaga on kaasas Eleringi olemasoleva elektri- ja gaasitaristu <i>Shape</i> failid (Lisa 1).</p>	<p>Võetakse teadmiseks ja arvestatakse. <i>LS ja KSH VTK dokumendi korrigeerimiseks puudub vajadus.</i></p>
		<p>Eleringil on järgneval kümnel aastal plaanis Lüganuse valla territooriumil mitmeid elektrivõrgu rekonstrueerimis- ja optimeerimistöid (kujutatud alloleval joonisel):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Valla territooriumil olevatest 330 kV õhuliinidest on kavas rekonstrueerida L360 Püssi-Rakvere. Ehitustööd on plaanis aastatel 2029-2030. • 110 kV õhuliinidest rekonstrueeritakse aastatel 2022-2023 L103 Püssi-Rakvere õhuliin endise 220 kV L206 Püssi-Kiisa liinikoridoris. • Eeldatavalt 2023 aastal rajatakse uus 110 kV õhuliinilõik Jaoskonna 3B ja Kiikla alajaamade vahel ning liini L08 Aidu-Jaoskonna 3B asemel moodustub Aidu-Kiikla 110 kV õhuliin, millele ühendatakse haruna Jaoskonna 3B alajaam. Peale uue õhuliinilõigu valmimist tõstetakse Jaoskonna 3B ja Aidu alajaamade vahelisel liinilõigul gabariidid 60 kraadile. • Kavas on 110 kV õhuliinide L138A Püssi-Kiikla ja L135 Ahtme-Aidu kokku ühendamise ja tugevdamise ning osaline demonteerimine nii, et moodustub uus liin Püssi-Ahtme (alloleval joonisel). 	<p>Võetakse teadmiseks. <i>LS ja KSH VTK dokumendi korrigeerimiseks puudub vajadus.</i></p>

		Eleringi gaasitaristu osas pole praeguse seisuga muudatusi planeeritud.	Võetakse teadmiseks. <i>LS ja KSH VTK dokumendi korrigeerimiseks puudub vajadus.</i>
8	Eesti Geoloogiateenistus 25.03.2022 nr 1-4/22-67	Eesti Geoloogiateenistus on väljatöötamise kavatsusega tutvunud ning ei oma selles osas ettepanekuid ega kommentaare.	Võetakse teadmiseks. <i>LS ja KSH VTK dokumendi korrigeerimiseks puudub vajadus.</i>
9	Keskkonnaministeerium 31.03.2022 nr 7-15/21/5656-7	Avalikul väljapanekul olevas dokumendis on toodud, et BTT projekteeritaks vastavalt parima võimaliku tehnika (PVT) nõuetele. Kuna toodetakse tselluloosi, lahustuvat tselluloosi, biokeemiat, rohelist energiat ja bioväetisi, siis tuleks täpsustada, mis on BTT põhiline tegevusvaldkond ja kõrvaltegevuse valdkond. Lisaks tselluloositööstusele võib olla täiendavaks tegevusalaks ka keemiatööstus, mis toob kaasa täiendavate PVT nõuete rakendumise. Palume täpsustada milliste tööstusheite tegevusvaldkondade alla BTT liigitub.	<i>LS ja VTK dokumenti ptk 4.1.1 täpsustatakse.</i> BTT põhitegevusvaldkonnad on tselluloosi ehk keemilise puitmassi tootmine (kohalduvad PVT järelused puitmassi, paberi ja papi tootmiseks, täpsemalt tselluloosi tootmise kraftprotsess ja kaasnev põletusseadmete nagu utilisaatorkatlad ja lubjapõletusahjud kasutamine; hõlmab ka tallõli jt tselluloosi tootmisega kaasnevad biokemikaalid), kaasnevaks tegevuseks on auru ja energia tootmine koostootmisjaamas (kohalduvad suurte põletusseadmete PVT järelused).
		Dokumendis on toodud, et tootmise käigus tekkiva reovee töötlemiseks rajatakse vastav puhasti ja heitvee ärajuhtimiseks süsteem, mille kaudu suunatakse puhastatud vesi süvamere kollektori kaudu Soome lahte. Samas, dokumendist ei selgu, milline oleks omapuhastist suublasse jõudva heitvee	Reoveepuhasti teenindab käitist kui tervikkompleksi. Ptk 4.1.1 on viidatud, et lähtutakse PVT minimaalse

		<p>hinnanguline kvaliteet ning millistele nõuetele vastavusega on arvestatud. Kuna puidu töötlemisel tekkiv reovesi on spetsiifilise koostisega, siis tuleks tuua välja info, millistele väärtustele puhastatav vesi võiks vastata, et hinnata kas vesi saab puhastatud tasemeni, mis ei põhjusta negatiivset mõju suubla kvaliteedile. Dokumendis on küll viidatud, et käitis vastab kõige rangematele nõuetele, kuid pole võimalik tuvastada, milliseid nõudeid konkreetselt on silmas peetud.</p> <p>Kuna tehase väljunditena on märgitud mh sellised tooted nagu tselluloos, bioväetised, hügieenitarbed, vedelkütused ja plastifikaatorid, siis palume põhjalikumalt selgitada ja analüüsida, kas ja kuidas reoveepuhasti erinevate tootmisüksustega ja etappidega kohaldub.</p> <p>Juhime tähelepanu, et kui heitvesi kavatsetakse juhtida Soome lahte, siis tuleb arvestada võimaliku piiriülese mõjuga ning HELCOM-i nõuetega, kui suublaks on meri. Hinnata tuleb ka täiendava reostuskoormuse mõju merekeskkonnale (nii vee keemiale, hapnikutingimustele kui elustikule), arvestades, et juba praegu pole Soome lahe keskkonnaseisund 'hea' ning see on kõige halvemas seisundis osa Eesti merealast. Heitvee juhtimiseks Soome lahte tuleb hinnata ka veekaitse eesmärkide erandite kohaldamise vajadust ning tegevuse vastavust erandi tingimustele.</p> <p>Palume käsitleda KSH-s, kuidas on planeeritud saavutada HELCOM-i toitaivate reostuskoormuste vähendamiseesmärke, kui Soome lahte lisanduvad BTT koormused. Samuti palume selgitada, kas OÜ Järve Biopuhasti on võimeline BTT reovett sellistes kogustes (10 Mm³/a) ja vastava sisaldustega vastu võtma ning puhastama sel määral, et seda tohiks heitveena merre juhtida.</p>	<p>kuni optimaalse eriheite vahemikest, ettepaneku alusel lisatakse viide ka HELCOM nõuetele. Ühtlasi on viidatud, et paralleelselt eriplaneeringu koostamisega toimub tehnoloogiline projekteerimine ja vastavalt andmete lisandumisele antakse detailsemad hinnangud. <i>Ettepaneku põhjal ptk 4.1.1. viimast lõiku täpsustatakse</i>, et eri mõjuvaldkondade hindamisel arvestatakse koosmõju nii käitises endas kui piirkonnas toimuvate tegevustega. <i>LS ja VTK dokumenti ptk 4.1.2 lisatakse ettepanekus kirjeldatud täpsustused.</i> Detailsem hindamine, sh vastavalt puhasti projekt-efektiivsusele, on asjakohane 2. etapi KSH käigus – see ei ole nii võrd asukohavaliku küsimus kui tehnoloogilistest detailidest tulenev täpsustav hindamine. Seoses Järve Biopuhastus koosmõjudega: koostöö-alternatiive on mitmeid, kuid baasstsenaariumina</p>
--	--	---	--

			<p>arvestatakse, et BTT rajab oma puhasti ja rajatakse paralleeltrass Järve Biopuhastuse olemasoleva trassiga.</p> <p>Detailsed võimalikud stsenaariumid, sh kas saab kasutada Järve Biopuhastit, saab paika panna alles siis, kui on olemas täpsemad lähteandmed ja selle kaudu teada puhasti ümberehitamise vajadused. Need detailid jäävad samuti 2. etapi hindamisse.</p>
		<p>Peatükis 2.2 (lk 9) on märgitud, et BTT põletusseadmetest pärinev tuhk ja reoveepuhasti biomuda kasutatakse väetiste, kasvuparandajate, komposti tootmisel või tuleks osaliselt ladustada.</p> <p>Palume selgitada, kuidas on planeeritud käsitleda reoveesetet edaspidi. Kas puhastist pärinev reoveesete plaanitakse sertifitseerida kui toode või üle anda kui jääde? Juhime tähelepanu, et reoveesete pikaajalist ladustamist tuleks vältida.</p>	<p>Tehase projekteerimistaseme eesmärk, on et põhiprotsessist jääke ei jää, st saadakse maksimaalselt sertifitseeritud kõrvaltooteid. Samas võib selguda, et kõikide kõrvaltoodete sertifitseerimine ei realiseeru, sel juhul on kavas reoveesete täismahus põletada ja osaliselt tuhk üle anda jäätmena. Eraldi prügila rajamist sellised piiratud mahud ei põhjusta.</p> <p><i>LS ja VTK dokumenti ptk 4.1.1 lisatakse täpsustus:</i></p> <p>Põhitegevusega kaasnevate materjalide vooge (puukoor,</p>

			<p>tuhk, reoveepuhastuse setted) on kavas kasutada kõrvaltoodetena (kompostimisel saadakse põllumajanduses ja rekultiveerimisel kasutatav materjal; tuhka kasutatakse põldude lupjamisel või maaparanduses ja ehituses täiteainena), kuid kui see osaliselt ei osutu võimalikuks, siis ülejääv tuhk realiseerub jäätmena ja reoveesetted põletatakse.</p>
		<p>Palume alampeatükis 2.5.2.1 Eesti pikaajaline strateegia „Eesti 2035“ (lk 16) märkida, et "Eesti 2035" seab nii uue kasvuhooonegaaside (KHG) heite vähendamise eesmärgi aastaks 2035 kui ka sihi saavutada kliimaneutraalsus Eestis aastaks 2050.</p>	<p>Arvestatakse. <i>LS ja KSH VTK dokumendi ptk 2.5.2.1 lisatakse vastav märke.</i></p>
		<p>Juhime tähelepanu, et alampeatükis 2.5.2.3 Eesmärk 55 (lk 19) on mõneti ekslikult viidatud, et "Eesmärk 55" seab eesmärgiks EL-is saavutada kliimaneutraalsus aastaks 2050. Selle eesmärgi seab juba komisjoni teatis Euroopa Roheline Kokkulepe ning õiguslikult siduva eesmärgi seab Euroopa kliimamäärus. "Eesmärk 55" sätestab üksnes viisi, kuidas kliimamääruses kehtestatud vahe eesmärki -55% KHG heite vähendamist täita.</p>	<p>Arvestatakse. <i>LS ja KSH VTK dokumendi korrigeeritakse-täiendatakse.</i></p>
		<p>Juhime tähelepanu, et dokumendist puudub viide Kliimamuutustega kohanemise arengukavale. Arvestades puidu ja metsade olulist rolli nii kliimamuutuste leevendamisel kui kohanemisel, on oluline ka seda käsitleda.</p>	<p><i>LS ja KSH VTK dokumendi vastavalt täiendatakse.</i></p>
		<p>Dokumendis tabelis 2 (lk 20) on toodud kaasatavad osapooled, kus on Maa-ameti kaasamise huviks märgitud riigi omandis oleva maa valitseja. Palume see kaasamise põhjus eemaldada. Selgitame, et Keskkonnaministeerium on</p>	<p><i>LS ja KSH VTK dokumendi vastavalt korrigeeritakse.</i></p>

		<p>nende kinnisasjade riigivara valitseja, mis on Keskkonnaministeeriumi valitsemisel ja mille volitatud asutus on Maa-amet. Lisaks on Keskkonnaministeerium ka ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse rakendamise seaduse § 15 lõike 1 alusel maareformi seaduse § 31 lõikes 2 sätestatud maa omanikuks planeerimisseaduse tähenduses. Kohaliku omavalitsuse eriplaneeringute puhul annab Keskkonnaministeeriumi valitsemisel olevate kinnisasjade, mille volitatud asutus on Maa-amet, ja reformimata riigimaade osas planeeringule seisukoha Keskkonnaministeerium. Palume täiendada tabelis toodud Keskkonnaministeeriumi kaasamise huvi sõnadega "Keskkonnaministeeriumi valitsemisel olevate kinnisasjade riigivara valitseja" ja "Maareformi seaduse § 31 lõikes 2 sätestatud maa omanik". Vajadusel tuleb Maa-ametiga teha koostööd lähtuvalt maapõueseaduse § 15 lõikest 7.</p>	
		<p>Peatüki 4.1 võiks viidata ka kasvuhoonegaasidele. Alampeatükis 4.1.2 punktis 2 "BTT kasutusaegsed mõjud" on kirjeldatud mõjusid kliimale (globaalse tasandi mõjud). Oluline on hinnata ka kohaliku tasandi mõju Eestis ning mõjude hindamisel tuleks käsitleda ka rajatava objekti kliimakindlust.</p>	<p><i>LS ja KSH VTK dokumenti vastavalt korrigeeritakse. Ptk 4.1.2: Mõju kliimale (eelkõige globaalse tasandi mõju), kavandatud tegevuse kliimakindlus (kohaliku tasandi mõju). Hinnatakse muuhulgas kasvuhoonegaaside heite muutust (kohaliku tasandi mõju).</i></p>
10	<p>Alutaguse Vallavalitsus 31.03.2022 nr 7-6/5-2</p>	<p>Toorvesi soovitakse võtta Ojamaa kaevandusest. Samas puudub selgitus selle kohta, mille alusel on valitud Ojamaa kaevandus ning miks ei kaaluta teisi alternatiive. VTK-d tuleb täiendada järgneva tingimusega: KSH käigus viiakse läbi alternatiivide võrdlus (võrreldavad alternatiivid Ojamaa kaevandus, Uus-Kiviõli kaevandus, Aidu karjäär pinnaveekoguna ja Soome laht).</p>	<p><i>LS ja KSH VTK dokumenti ptk 2 lisatakse tegevusalternatiivide alapeatükk 2.2.2, milles mh kirjeldatakse võimalikke alternatiivseid veeallikaid: suletud Käva kaevandus, avatav Uus-Kiviõli kaevandus ja merevesi. KSH</i></p>

			<p>ühe osana koostatakse võrdlev lühianalüüs alternatiivsete veeallikate kaasamise vajaduse, maksumuse ja avaldavate mõjude kohta. Viimasel põhjusel ei analüüsita võimaliku veeallikana Aidu karjääri, mis on planeeritud veespordikeskusena ja puhkealana.</p>
		<p>Ptk 4.1.2 „Tegevuse lõpetamise mõjud“ on välja toodud järgnev: „Võib eeldada, et BTT tegevuse lõpetamise järgselt jääb ala tööstuslikku kasutusse. Siiski tuleb arvestada, kuidas mõjutab tehase tegevuse lõpetamine piirkonna veerežiimi, kui Ojamaa kaevandus veel tegutseb. Teisalt on vaja hinnata olukorda ja võimalikke mõjusid, kui Ojamaa kaevandus lõpetab tegevuse.“ Samas ei täpsustata kuidas mõjusid hinnatakse. VKG kodulehe järgi alustaks biotoodete tootmiskompleks praeguste plaanide kohaselt tööd kõige varem 2027. aastal. Ojamaa kaevanduse keskkonnaluba KMIN-055 kehtib aga aastani 2029. Seega tekib olukord, kus enamuse kavandatava tootmiskompleksi tööajast toimub situatsioonis, kus Ojamaa kaevandus on suletud, mis tähendab omakorda, et enam ei saa tootmises kasutada seaduse mõistes kaevandusvett, vaid hoopis põhjavett. VTK-d tuleb täiendada järgnevalt: KSH käigus viiakse läbi põhjaveevarude hinnang.</p>	<p>LS ja KSH VTK dokumenti täiendatakse – ptk 2.2.2 lisatakse viide kaevandusvee üleminekust põhjaveest, ptk 4.1.2 viidatakse põhjavee varude hindamise-kinnitamise vajadusele.</p> <p>Kasutades olemasolevaid projekti eeluuringuid koostatakse KSH käigus koanduuring BTT veekasutuse mõjude kohta piirkonnale Ojamaa kaevandusest nii töötava, kui tulevikus suletud stsenaariumile ja antakse põhjaveevarude hinnang (eksperthinnanguna).</p> <p>Põhjaveevarude hindamine toimub vastavalt veeseadusele ja toimub mh eksperthinnangu alusel.</p>

		<p>VTK-s ei ole välja toodud tootmiskompleksi töötamise perioodi. Ojamaa kaevandusest pumbatakse kaevandusvett välja keskmiselt 22 mln m³ aastas. Tootmiskompleksi veevajadus on kuni 12,5 mln m³ aastas. 22 mln m³ kaevandusvee pumpamisel hoitakse kaevandus „kuiv“. Kas kaevandus täitub sulgemise järgselt veega, kui tootmiskompleks kasutab vähem vett (12,5 mln m³) kui töötav kaevandus (22 mln m³)? Kas võib tekkida olukord kus kaevandus ei täitu terves ulatuses ja vesi hakkab kaevanduses „liikuma“ ning hakkab kambrites kulutama tervikuid, mis hoiavad maapinda. VTK-d tuleb täiendada järgnevalt: KSH käigus uuritakse mäeeraldisel tootmiskompleksi tarbeks põhjavee kasutamise pikaajalisi mõjusid maapinna püsivusele (kvaasistabiilsusele).</p>	<p><i>LS ja KSH VTK dokumenti täiendatakse – ptk 2 alapeatiikidesse lisatakse asjakohased andmed töötamise perioodi kohta.</i> KSHs antakse vastavad hinnangud (ptk 4.1.2 lisatakse kvaasistabiilsuse hindamine), kuid märgime, et detailid selguvad Ojamaa kaevanduse sulgemisprojektiga (sulgemisprojekt on üldiselt tehtud, kuid tehnilist teostust selles veel ei ole).</p>
		<p>Puhastatud heitvesi plaanitakse juhtida Soome lahte, täpsemalt samasse piirkonda kuhu suunab oma puhastatud heitvee OÜ Järve Biopuhastus. See tähendab, et samasse piirkonda suunatakse pika aja jooksul suur kogus magedat vett. Kas selle tulemusena võib tekkida kumulatiivne keskkonnamõju merekeskkonnale?</p>	<p><i>LS ja KSH VTK dokumenti täiendatakse – ptk 4.1.2 lisatakse veeheite puhul analüüsitava teemana võimalik mõju soolsusele.</i> Ptk 4.1.1 lisatakse viide, et kõikides mõjuvaldkondades hinnatakse koosmõjusid teiste tegevustega.</p>
		<p>Üldiselt tuleb VTK-d täiendada kõigi kolme etapi puhul üheselt arusaadava infoga selle kohta, milliseid uuringuid KSH I etapis läbi viiakse, milline on nende ulatus, milliste uuringute näol on tegemist refereeringutega ja millised uuringud viiakse realselt läbi uue info saamiseks.</p>	<p><i>LS ja KSH VTK dokumendi ptk 4.2 vastavalt täiendatakse.</i></p>
11	<p>Eesti Keskkonnaühenduste Koda 31.03.2022 nr 1-5/22/5373</p>	<p><i>Väljatöötamise kavatsus sisaldab valikuliselt viiteid kas aegunud või veel kinnitamata riiklikele kavadele</i> Mõistame keerukust investeerimisotsuste tegemisel olukorras, kus Euroopa Rohelise Kokkuleppe kõikides õiguslikes üksikasjades ei ole veel kokku lepitud ega Eestis neid riiklikus õiguses vormistatud. Samas manitseme</p>	<p><i>LS ja KSH VTK dokumenti vastavalt täiendatakse, kuid arvestatakse teadaolevate eelnõudega (vastasel korral tuleks mitmed olulised arengut</i></p>

		<p>sellises olukorras ettevaatlikkusele ning taunime erinevate eelnõude ning sisult vananenud raamdokumentide valikulist rakendamist keskkonnamõju hindamise alusena. Näitena olgu toodud veel vastu võtmata metsanduse arengukava aastani 2030 mustand, mis justkui soosiks biotoodete tehase rajamise plaani ja millele on KSH VTKs viidatud, ent märkimata on jäänud Euroopa Komisjoni LULUCFr määruse mustand, mis võib plaanitud kujul vastuvõtmise korral oluliselt mõjutada puiduvarumise võimalusi Eestis ja Lätis.</p> <p>Eesti kliimapoliitika põhialused, millele VTKs viidatakse, ei ole aga kooskõlas Pariisi kliimaleppega, millega Eesti on liitunud, samuti võetud kohustustega ELis.</p>	<p>suunavaid teemasid käsitleda kehtivate riiklike arengukavade alusel, mis ei arvesta muudatusi rahvusvahelises taustsüsteemis). Kui KSH läbiviimise ajal võetakse dokument vastu või versioon muutub - ajakohastatakse teemat KSH aruande tekstis. Lähtudes eeltoodust arvestame LS ja VTK-s väljatöötamisel oleva metsanduse arengukava 2030, mis arvestab ka LULUCF eesmärkidega. Kuid kuni uue arengukava vastuvõtmiseni kehtib MAK 2020 ja ka sellele tuleb viidata.</p>
		<p><i>Puiduvarumise mõju hindamine on kavandatud pealiskaudselt</i></p> <p>On selge, et võimalikul rajataval tehasel on läbi mahuka nõudluse lisandumise väga oluline mõju ka raietele. Meile saadetud dokumendis, samuti VKG enda erinevates materjalides kultiveeritakse nägemust, justkui saaks uus tehas kindla peale opereerida puidukogustega, mis senini on Eestist eksporditud. Mingit kindlust aga sellise lihtsustatud stsenaariumi tegelikult rakendamiseks ei ole. Tehase rajamise võimalikku mõju hinnates tuleb hinnata erinevaid stsenaariume kasvava nõudluse tingimustes ning vaadelda ka nende rakendumise tõenäosust erinevate väliste asjaolude tingimustes.</p> <p>Väljatöötamise kavatsuses välja toodud: “Puiduressursi hankimise mõju hinnatakse eksperthinnanguga lähtudes üldisematest arengudokumentidest ja nende mõjuhinnangutest (sh hinnatakse sotsiaal-majanduslikku mõju).” on liialt pealiskaudne, et anda kindlust kaalutletud otsusele piisava aluse saamiseks.</p>	<p><i>LS ja KSH VTK dokumendi ptk 4.1.2 ressursside hankimise mõju täiendatakse:</i> Antakse hinnang ressursside kättesaadavusele alternatiivsetest allikatest ja riskide maandamise meetmete asjakohasusele. Hindamisel arvestatakse, et samale ressursile võivad pretendeerida teised tegevused. Hinnangud hõlmavad tulevikustsenaariume, mille ulatus on määratud tehase tegutsemisajaga.</p>

		<p>Kasvatatel raiemahtudel on omakorda suur keskkonnamõju, mida tuleb kavandatava tehase üldise keskkonna mõju hindamise juures kindlasti arvestada.</p> <p>Ettepanek: täiendada KMH VTKd tulevikustsenaariumitega, mis käsitlevad puidu kui tooraine erinevaid mahtusid ja kättesaadavust ning hinnata hiljem KMHs nende rakendumise tõenäosust ning mõju keskkonnale, sh läbi raiete.</p>	<p>Viidatakse ka ptk 4.2, kuhu lisatakse ülevaade läbiviidavatest uuringutest.</p> <p>Huvitatud isik on tellinud paberipuidu/hakke saadavuse uuringu, mis võrdleb erinevaid raiestsenaariume ja kättesaadavust (suures osas koostatud, kuid seda ei lõpetata enne, kui on teada MAK 2030 raiemaht).</p> <p>Märgime, et Eesti erinevate sektorite puidu-kasutuse stsenaariumite analüüsimine on KKMin haldusalas. Lisaks MAK 2030-s kokkupanud andmetele on Keskkonnaagentuur teostanud 2021 LULUCF uuringu (ja uuendamisel on puidubilanss), mille raames on teostatud puidusektori kasutusstsenaariumite kaardistamine ja prognoosimine.</p>
		<p>Välja toodud viisid ei ole piisavad, et hinnata tehase rajamise ja käitlemise kliimamõju</p> <p>2.5.2.1 annab ülevaate „Eesti 2035“ strateegiadokumendi peamistest asjakohastest eesmärkidest, jättes aga märkimata, et ühe olulise keskkonnavaldkonda puudutava eesmärgina sisaldab „Eesti 2035“ siseriiklikku eesmärki saavutada kliimaneutraalsus aastaks 2050. („Aastaks 2050 on Eesti konkurentsivõimeline, teadmispõhise ühiskonna ja majandusega kliimaneutraalne riik, kus on tagatud kvaliteetne ja liigirikas</p>	<p>Arvestatakse.</p> <p>LS ja KSH VTK dokumenti ptk 2.5.2.1 vastavalt täiendatakse.</p>

		<p>elukeskkond ning valmisolek ja võime kliimamuutuste põhjustatud ebasoodsaid mõjusid vähendada ja positiivseid mõjusid parimal viisil ära kasutada.”).</p> <p>Ettepanek: lisada KMH VTK punkt 2.5.2.1 alla ka kliimaneutraalsuse saavutamine aastaks 2050 kui keskse olulisusega keskkonnavaldkonda puudutav eesmärk antud dokumendis.</p>	
		<p><i>Eesmärk saavutada kliimaneutraalsus Eestis aastaks 2050 tuleks ära märkida ka punkti 2.5.2.4. all, mis käsitleb Kliimapoliitika põhialuseid aastani 2050 (KPP), ning kus on välja toodud, et “Eesti kliimapoliitika peamine pikaajaline eesmärk on vähendada kasvuhooajate heidet ligi 80 protsenti aastaks 2050 võrreldes 1990. aasta heitetasemega.”</i></p> <p>See ei vasta enam tõele, kuivõrd Eesti riik on võtnud kohustuse saavutada siseriiklikult kliimaneutraalsus aastaks 2050.</p>	<p>Arvestatakse.</p> <p><i>LS ja KSH VTK dokumenti ptk 2.5.2.4 vastavalt täiendatakse.</i></p>
		<p>Ehkki eelnev tsitaat on tõepoolest kooskõlas praegu kehtiva KPP eesmärgiga, tuleks punkti 2.5.2.4 alguses kohe selgelt välja tuua, et praegu kehtiv KPP ei ole kooskõlas ei Eesti enda võetud kliimaeesmärkidega, Euroopa kliimamäärusega võetud sihiga saavutada kliimaneutraalsus EL-s aastaks 2050 ega ka Pariisi kliimaleppega. KPP muutmine on konkreetse tegevusena välja toodud ka Vabariigi Valitsuse kehtivas tegevusprogrammis.</p> <p>Ettepanek: lisada KMH VTK punkti 2.5.2.1 alla märkus, et KPP ei ole enam praeguses vormis kooskõlas ei Eesti enda ega rahvusvaheliselt võetud kliimaeesmärkidega ning plaanis on selle uuendamine lähiajal.</p>	<p>Arvestatakse.</p> <p><i>LS ja KSH VTK dokumenti ptk 2.5.2.1 vastavalt täiendatakse.</i></p>
		<p>2.5.2.4 all esitatud loetelu kliimapoliitikat reguleerivatest dokumentidest on ebatäielik ja sisaldab mh viiteid aegunud või peagi aegumas olevate kavadele: „Eesti kliimapoliitika tugineb rahvusvahelistele arengudokumentidele ja kokkulepetele: Konkurentsivõimeline vähese CO₂-heitega majandus 2050. aastaks – edenemiskava, Energia tegevuskava aastani 2050, Euroopa ühtse transpordipiirkonna tegevuskava – liikumine konkurentsivõimelise ja ressursitõhusa transpordisüsteemi suunas ja Pariisi kliimakokkulepe (COP21).”</p>	<p>Arvestatakse.</p> <p><i>LS ja KSH VTK dokumenti ptk 2.5.2.3 ja 2.5.2.4 vastavalt täiendatakse.</i></p>

		<p>Ettepanek: lisada KMH VTK rahvusvaheliste Eesti kliimapolitikat reguleerivate arengudokumentide ja kokkulepete loetellu Euroopa kliimamäärus, ÜRO kliimamuutuste raamkonventsioon ning Euroopa roheline kokkulepe.</p> <p>2.5.2.3 all mainitakse küll ära EL kliima-ja energiapakett Eesmärk 55 (Fit for 55), mille uuendamine on hetkel käsil, ent nenditakse, et kuna uuendamise protsess on alles toimumas, siis lähtutakse käesolevas dokumendis siiski vaid kehtivatest arengukavadest.</p> <p>Eesmärk 55 pakett on tõepoolest alles vastuvõtmisel ning seetõttu sellest lähtumine investeerimisotsuse tegemisel raskendatud. Vastu on võetud aga Euroopa kliimamäärus suvel 2021, mis annab selge sõnumi, et kliimaneutraalsusele ülemineku protsess Euroopa Liidus on pöördumatu, lisaks sätestab ka õiguslikud siduvad vahe-eesmärgid aastaks 2030.</p> <p>Netoheide aastal 2030 peab vähenema vähemalt 55% võrreldes 1990. aastaga, lisaks sätestatakse, et 2030. aastal peab netosidumise panus olema (ehk sisuliselt LULUCF sektori sidumise panus) vähemalt 225 C02 ekvivalenttonni. See eesmärk jagatakse riikide vahel laiali. See tähendab, et võrreldes seni 2030. aastani kehtinud seisukohaga, et LULUCF sektori heide ei tohi suurem olla sidumisest (no debit rule), muutub LULUCF eesmärk ambitsioonimaks ja nõuab suuremat sidumist.</p> <p>Seetõttu, isegi olukorras, kus LULUCF määrus on Eesmärk 55 paketi raames alles uuendamisel ning pole päris kindel, mis kujuneb Eesti LULUCF sektori sidumise eesmärgiks aastani 2030, saab Euroopa kliimamäärusele tuginedes väita, et LULUCF sektori eesmärk karmistub ning juba aastaks 2030 tekib süsiniku sidumise kohustus ka Eestile.</p> <p>Ettepanek: lisada KMH VTK alla Euroopa Komisjoni LULUCF regulatsiooni mustand ning sellega seatud LULUCF sektori eesmärk Eestile, kuivõrd juba vastu võetud Euroopa kliimamäärusest johtub, et LULUCF regulatsiooni muutmine on möödapääsmatu, et täita kokkulepitud sidumise eesmäärke aastaks 2030.</p>	<p>LULUCF teemasid arvestatakse MAK 2030 koostamisel ja sealtkaudu tuleb vastav sisend, mille võtab tehas arvesse.</p> <p>Ptk 4.2 esitatakse ülevaade tehtud uuringutest, sh Keskkonnaagentuuri LULUCF sidumisvõimekuse analüüs 2021 baasilt. LULUCF sektori sidumisest suure osa moodustavad puittooted. Analüüsis on ühe täiendava meetmena uuritud 2 Mm³ puidu kasutust tselluloosi tehases (asendades paberipuidu ekspordiga), mis puhul täiendav sidumine esimese 10 a. jooksul on 200 kt CO₂ aastas (BTT mahu ja toodete puhul 230-460 kt sõltuvalt toodete elueast). Lisaks on energeetikasektoris heite vähenemine fossiilse elektrienergia asendusefektina 730 GWh puhul 650 kt CO₂ aastas.</p>
--	--	---	---

		<p><i>Varuvariandina lisada KMH VTK oluliste dokumentide alla Euroopa kliimamäärus ning seal kokku lepitud üleliiduline heitmete sidumise eesmärk aastaks 2030.</i></p>	
		<p>4.1.2 all on tehase kasutusaegse mõjuna mainitud „Mõju kliimale (globaalse tasandi mõju)“, ent kliimat pole mainitud tehase asukohavaliku mõjuna. Juhime tähelepanu, et kuivõrd KSH plaanitakse teha KMH detailsusega, peab see vastama ka KMH nõuetele. KMH direktiivi 2014/52/EL IV lisa lõike 5 kohaselt peab KMH aruanne sisaldama kirjeldust „projekti tõenäoliselt olulise keskkonnamõju kohta, mis tuleneb muu hulgas: /.../ f) projekti mõjust kliimale (näiteks kasvuhoonegaaside heite laad ja ulatus) ning projekti haavatavusest kliimamuutuse korral“. Samasisuline säte on kirjas ka keskkonnaministri 01.09.2017 määruses nr 34 „Keskkonnamõju hindamise aruande sisule esitatavad täpsustatud nõuded“ § 6 lõikes 2.</p> <p>Niisiis tuleb igakülgset hinnata mitte üksnes kavandatava tegevuse mõjusid kliimale, vaid ka kavandatava tegevuse ja selle reaalsete alternatiivsete võimaluste haavatavust kliimamuutuse korral. Selline mõjuhindamine peab vastama Euroopa Komisjoni teatises (2021/C 373/01) „Taristu kliimakindluse tagamise tehniliste suunised aastateks 2021–2027“ toodud nõuetele. Enne, kui kliimamõjusid pole asjakohaselt hinnatud, on ka ebaõige tuua VTK-sse sisse järeldus nagu aitaks tehase rajamine kliimapoliitika eesmärke ellu viia.</p> <p>Ettepanek: <i>korrigeerida sõnastust VTKs ning seada kliimamõju hindamisele ülal loetletud nõuded.</i></p>	<p>Arvestatakse. <i>LS ja KSH VTK dokumendi ptk 4.1.2 vastavalt täiendatakse.</i></p>
		<p>Parim kliimalahendus on energia- ja materjalisääst</p> <p>Oma kirjas kirjutate: “Eestis on olemas vajaminev puiduressurs, mida eksporditakse täna paberipuidu ja puiduhakke näol 80% ulatuses Põhjamaadesse ning lisaks ekspordile põletatakse elektri- ja soojusenergia tootmiseks, mis on ei ole jätkusuutlik ja efektiivne ressursikasutus. Biotoodete tootmiskompleks lubaks vääridada paberipuidu kohapeal ning on kliimaeesmärkide seisukohast parim võimalik lahendus madalakvaliteedilise puidu kasutamiseks.”</p>	<p><i>Tegemist ei ole LS ja VTK sisu muutva ettepanekuga.</i></p> <p>Energia- ja materjalisääst on tööpoolest olulised ja nendega arvestatakse tehase rajamisel määral, mida arendaja mõjutada saab.</p> <p>Kuid otseselt VKG BTT ei suuda mõjutada ühiskonna</p>

		<p>Nõustume probleemipüstitusega, et töötlemata puidu eksport ning suuremahuline kasutamine energeetikas ei ole efektiivne ja jätkusuutlik. Vaidleme vastu seisukohale, et parim lahendus on suure biotoodete tootmiskompleksi rajamine.</p> <p>Kliimaeesmärkide seisukohast on parim lahendus raiemahtude vähendamine, heas ökoloogilises seisundis metsakoosluste kaitse ja taastamine ning energia- ja puitmaterjali vajaduse vähendamine läbi aktiivsete säästumeetmete.</p>	<p>tarbimisharjumisi. Kaudselt loob VKG BTT tooted võimaluse vähendada fossiilsetest allikatest tooteid avaldades positiivset mõju kliimaeesmärkidele.</p> <p>Märgime, et tehas toodab otseselt rohelist elektrit ja taastuvatest allikatest pärinevat soojusenergiat (perspektiivne võimalus kaugkütte jaoks), mis toetab kliimaeesmärke.</p> <p>Eesti puidukasutuse stsenaariumite analüüsimine on KKMin haldusalas ja eksportpuidu töötlemine toodeteks raiemahte ei mõjuta.</p>
		<p>Loodame, et arvestate nende märkustega eriplaneeringu edasises menetluses täielikult ning ei võimalda planeeritava biotoodete tootmiskompleksi rajamist, omamata täielikku selgust selle võimalikest keskkonnamõjudest nii Lüganuse valla territooriumil kui sellest väljaspool.</p> <p>Soovitame mõjuhinnangu läbiviimisel uurida võimalusi väiksema puidutarbega tehase rajamiseks, mille eeldatavad varumise mõjud oleksid väikesemad.</p>	<p><i>LS ja VTK dokumenti lisatakse 2. peatükki võimalike tegevus- jm alternatiivide alapeatükk.</i></p> <p>Seal on esitatud kaalutlused, millel põhineb eriplaneeringu koostamisest huvitatud isiku väljapakutud tootmismaht, samuti on ühe tegevusalternatiivina toodud BTT mõne tegevusparameetri mahu (sh tootmisvõimsuse vähendamine), kui see on eritooteid arvesse võttes majanduslikult arvestatav ja</p>

			vajalik avalduva olulise negatiivse keskkonnamõju leevendamiseks. Selle alternatiivi kaasamise vajadus selgub KSH läbiviimise käigus.
12	Keskkonnaamet 01.04.2022 nr 6-5/22/842-2	KSH VTK-s (lk 42) on esitatud: „Puiduressursi hankimise mõju hinnatakse eksperthinnanguga lähtudes üldisematest arengudokumentidest ja nende mõjuhinnangutest (sh hinnatakse sotsiaal-majanduslikku mõju).“ Milliseid arengudokumente on silmas peetud, kas ka looduskaitse-alaseid (nt EL elurikkuse strateegia aastani 2030)? Kas eksperdihinnangu tase on piisav? Kas peaks koostama põhjalikuma analüüsi, mis käsitleks Eesti puiduressursi kasutust ja turgu ning BTT toorme vajaduseasetumist olemasolevatesse toormeahelatesse, raiemahtudesse jms?	LS ja KSH VTK dokumendi pkt 4.1.2 täiendatakse ressurside hankimise mõju hindamise detailsema kirjeldamisega. Märkime, et Eesti puidukasutuse stsenaariumite analüüsimine on KKMin haldusalas. Lisaks MAK 2030 raames hinnatavale on Keskkonnaagentuur teostanud 2021 LULUCF uuringu, mille raames on teostatud puidusektori kasutusstsenaariumite kaardistamine ja prognoosimine. Huvitatud isik on tellinud paberipuidu/hakke saadavuse uuringu, mis võrdleb erinevaid raiestsenaariume ja kättesaadavust (suures osas koostatud, kuid seda ei lõpetata enne, kui on teada MAK 2030 raiemaht).
		Eriplaneeringu alal jäävad kõik vääriselupaigad riigimaale, kus nende säilimine tuleb tagada vastavalt keskkonnaministri 04.01.2007 määruse nr 2 „Vääriselupaiga klassifikaator, valiku juhend, kaitse korraldamine ning	Võetakse teadmiseks. LS ja KSH VTK dokumendi korrigeerimiseks puudub

		<p>vääriselupaiga kaitseks lepingu sõlmimine ja kasutusõiguse tasu arvutamise täpsustatud alused” § 261lg-le 2.</p>	<p><i>vajadus (alade väljapakumisel nendega arvestatud, sama ka taristu asukohtade ettepanekute tegemisel).</i></p>
		<p>KSH VTK joonisel 3.17 on välja toodud BTT võimalike asukoha alternatiivide alad. Joonise kohaselt põhja poolsem ala kattub planeeritava Viru Keemia Grupp AS tööstusjäätmete prügila võimaliku asukohaalternatiiviga. Juhime tähelepanu, et tuleks hinnata mõju keskkonnale, kui mõlemad tööstusjäätmete prügila ja BTT asuvad lähestikku.</p>	<p>Võetakse teadmiseks. <i>LS ja KSH VTK dokumendi korrigeerimiseks puudub vajadus.</i> Märgime, et koosmõjusid hinnatakse, kui see osutub asjakohaseks – VTKs sellele juba viidatud, et hinnatakse koosmõju kõikide olemas-olevatega ja teadaolevate arendustega. Lisaks arvestatakse BTT jaoks sobivatelt aladelt asukohaalternatiivide määramisega, et need ei kattuks kavandatava prügila vm muu arendustegevusega.</p>
		<p>Märgime, et BTT asukoha valikul tuleb arvestada ja läbi mõelda tööstusterritooriumil tekkiva sademevee puhastamise lahendused. Veeseaduse (VeeS) § 129 lg 1 kohaselt tuleb sademevee käitlemisel eelistada lahendusi, mis võimaldavad sademeveest vabaneda selle tekkekohas, vältides sademevee reostumist.</p>	<p><i>LS ja KSH VTK dokumendi ptk 4.1.2 lisatakse sademevee teema. 1. etapis antakse üldistatum hinnang (nt kas võimalik koguda ja kasutada, ühitada teiste rajatiste sademevee käitlusega, millistest kohtadest vajavad veed puhastamist), 2. etapis detailsemalt, kui on teada</i></p>

			konkreetsamad kogused, suublad, jms.
		Juhime tähelepanu, et süvamere heitveelasu rajamisel arvestada sellega, et planeeritava BTT asukoha ja mere vahele jäävad fosforiidi maardlad.	Võetakse teadmiseks. <i>LS ja KSH VTK dokumendi korrigeerimiseks puudub vajadus.</i>
		KSH VTK-s (lk 39) on esitatud: „Asukoha eelvaliku etapis toimub asukoha eelvaliku mõjude hindamine ning detailse lahenduse etapis detailse lahenduse mõjude hindamine.” Juhime tähelepanu, et detailse lahenduse etapis tuleb käsitleda veelaskme rajamisega seotud tegevusi (süvendamine, tahkete ainete paigutamine: alates mahust 10000m ³ on keskkonnamõju hindamise algatamine kohustuslik (keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus § 6 lg 1 p 17 ja 17 ¹).	<i>LS ja KSH VTK dokumendi ptk 4.1.2 lisatakse 1. punkti viidatud teema.</i>
		KSH VTK-s (lk 41) on toodud, et asukohavalikul käsitletakse mõju merele, sh merepõhjale ja sellega seotud taimestikule ja loomastikule. Siinkohal tuleb täpsustada, et tuleb käsitleda mõju merele, sh merepõhja elupaikadele ja merepõhja elustikule (loomastik ja taimestik).	Arvestatakse. <i>LS ja KSH VTK dokumendi sõnastust täpsustatakse.</i>
		KSH VTK-s (lk 41) on esitatud BTT kasutusaegsed mõjud. Märgime, et mõjude juures vajalik käsitleda ka mõju merevee kvaliteedile (juhitakse heitvett Soome lahte).	<i>LS ja KSH VTK dokumendi ptk 4.1.2 vastavalt täiendatakse.</i>
		Juhime tähelepanu, et veelaskme toru paigaldamiseks avalikku veekogusse on vajalik Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametilt saada VeeS § 217 kohane hoonestusluba.	Võetakse teadmiseks. <i>LS ja KSH VTK dokumendi korrigeerimiseks puudub vajadus.</i>
13	Eesti Raudtee AS 01.04.2022 nr 21-1/182-1	BTT asukoha valikul arvestada, et raudteeühenduse Tallinn-Narva raudteega saab kavandada ainult olemasolevatest Püssi või Kohtla raudteejaamadest. Ka tehase vahetult raudtee ääres paiknemise korral tuleb rajada ühendustee lähima raudteejaamaga. Konkreetsed liitumisvõimalused ja uute ühendusteede tõttu Püssi või Kohtla jaamade laiendamise vajadused tuleb välja selgitada eriplaneeringu koostamise käigus.	Arvestatakse. Konkreetsed ühendusteed ja jaama laiendamise vajadused lahendatakse planeerimise järgmistes etappides. <i>LS ja KSH VTK dokumendi korrigeerimiseks puudub vajadus.</i>

		<p>Arvestada raudtee kaitsevööndiga, mille laius on määratud ehitusseadustiku (EhS) § 73 lõikes 1 ning kaitsevööndis kehtivate piirangutega vastavalt EhS §-des 70, 73 toodule. BTT asukoha valiku korral vahetult Tallinn-Narva raudtee äärde või kaitsevööndisse hinnata tehase rajamisega kaasnevaid võimalikke negatiivseid mõjusid (müra, vibratsioon, avariolukorrad, ohutus) raudteefrastruktuurile ning raudteemaa maakasutusele ja veerežiimile.</p> <p>Arvestada, et vastavalt EhS §73 lõikes 4 sätestatule on Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametil õigus põhjendatud juhul nõuda riskianalüüsi või muu asjakohase analüüsi koostamist, et hinnata kavandatud tegevuse mõju raudtee seisukorrale ja raudteeliiklusele.</p>	<p>Arvestatakse. <i>LS ja KSH VTK dokumendi korrigeerimiseks puudub vajadus.</i></p>
		<p>Arvestada Majandus- ja taristuministri 09.11.2020 määruses nr 71 „Raudtee tehnokasutuseeskiri“ toodud ehitusgabariidi nõuetega. <i>Ehitusgabariit on tee teljega risti oleval tasandil kujutatud piirjoon, millest sissepoole ei tohi ulatuda ükski ehitise või seadme osa. Erandiks võivad olla seadmed, mis on ette nähtud vahetuks koostööks raudteeveeremiga.</i></p>	<p>Arvestatakse. <i>LS ja KSH VTK dokumendi korrigeerimiseks puudub vajadus.</i></p>
		<p>Arvestada raudteefrastruktuuri sideehitiste ja elektripaigaldiste kaitsevöönditega, mille ulatus ja piirangud on kehtestatud vastavalt majandus-ja taristuministri 25.06.2015 määruses nr 73 ja EhS-is toodule.</p>	<p>Arvestatakse. <i>LS ja KSH VTK dokumendi korrigeerimiseks puudub vajadus.</i></p>
		<p>Lähtuvalt Vabariigi Valitsuse otsusest elektrifitseerida raudtee taristu on AS Eesti Raudtee alustanud kontaktvõrgu projekteerimistöödega ning ehitus on kavandatud aastatele 2023-2028. Tapa-Narva liinil ehitatakse välja kontaktvõrk ja nende teenindamiseks vajalikud rajatised raudtee elektrifitseerimise otstarbeks. Püssi jaama piirkonda on kavandatud perspektiivne veoalajaam (asukoha alternatiivid on selgitamisel). Seoses eeltooduga tuleb arvestada Tallinn-Narva raudtee elektrifitseerimisega ja raudteemaale lisanduvate kitsendusi põhjustavate tehnovõrkude ja rajatistega.</p>	<p>Arvestatakse. <i>LS ja KSH VTK dokumendi korrigeerimiseks puudub vajadus.</i></p>
		<p>Tulenevalt Üleriigilisest planeeringust „Eesti 2030+“, et <i>tulevikus tuleb rongide maksimaalset lubatud piirkiirust suurendada kuni 160 km/h Tallinna–Narva–Peterburi, Tallinna–Tartu–Pihkva ja Tartu–Valga–Riia</i></p>	<p>Arvestatakse planeerimise järgmistes etappides.</p>

		<p>liinidel ja Vabariigi Valitsuse 27.01.2022 korraldusest nr 18 „Avaliku raudteeinfrastruktuuri arendamist suunava tegevuskava aastateks 2021–2028“, on Tapa-Narva raudtee kiiruse tõstmiseks vaja õgvendada olemasolevat raudteetrassi Lüganuse valla haldusalas Püssi jaamas 246,9-247,3 km lõigus ja Püssi- Kohtla jaamavahe 248,6 – 252,3 km lõigus. BTT raudteeühenduse kavandamisel Tallinn- Narva raudteega arvestada kõnesolevate õgvendustega (AS Eesti Raudtee 05.11.2021 kirja nr 21-1/3742-1 Lisad 1, 2 ja 3).</p>	<p><i>LS ja KSH VTK dokumendi korrigeerimiseks puudub vajadus.</i></p>
		<p>Lisaks informeerime, et pikemas perspektiivis (rongide liiklussageduse suurenemise ja kaubavoogude läbilaskevõime ammendumise riski korral) on Tapa-Narva liinil planeeritud jaamavahehes rajada paralleelselt olemasoleva raudtee peateega teine peatee raudtee telgede vahega ligikaudu 4,3 meetrit (AS Eesti Raudtee 05.11.2021 kirja nr 21-1/3742-1 Lisa 4).</p>	<p>Võetakse teadmiseks. <i>LS ja KSH VTK dokumendi korrigeerimiseks puudub vajadus.</i></p>
		<p>BTT asukoha valikul arvestada, et raudteeühenduse Tallinn-Narva raudteega saab kavandada ainult olemasolevatest Püssi või Kohtla raudteejaamadest.</p> <p>Ka tehase vahetult raudtee ääres paiknemise korral tuleb rajada ühendustee lähima raudteejaamaga. Konkreetsed liitumisvõimalused ja uute ühendusteede tõttu Püssi või Kohtla jaamade laiendamise vajadused tuleb välja selgitada eriplaneeringu koostamise käigus.</p>	<p>Arvestatakse. Konkreetsed ühendusteed ja jaama laiendamise vajadused lahendatakse planeerimise järgmistes etappides. <i>LS ja KSH VTK dokumendi korrigeerimiseks puudub vajadus.</i></p>
Avaliku väljapaneku järgselt laekunud ettepanek			
14	<p>Transpordiamet 11.04.2022 nr 7.2-1/22/876-2</p>	<p>Planeeringu lahenduse eesmärgiks on muuhulgas liikluskorralduse põhimõtete määramine ning servituutide seadmise ja olemasoleva või kavandatava tee avalikult kasutatavaks teeks määramise vajaduse märkimine. Asukoha eelvaliku tegemisel tuleb analüüsida olemasoleva teedevõrgustiku piisavust juurdepääsude tagamisel, määrata planeeringualal perspektiivsete kohalike teede üldised asukohad ja nende ristumiskohad riigiteedega ning oluliselt ümberehitatavad riigitee lõigud või ristmikud (nende olemasolul).</p>	<p>Arvestatakse planeerimise järgmistes etappides. Kuid vajalik on jätkuv koostöö Transpordiameti ja Rahandusministeeriumiga arvestades, et algatatud on põhimaantee nr 1 Haljala-Kukruse teelõigu riigi</p>

		Määrata riigiteede liikluskorralduse ja ümberehituse vajadus seoses kavandatava tegevusega kaasnevate (eri)veostega ning ehitusaegsete veostega.	eriplaneering (REP). BTT KOV EP ja REPi koostamist arvestades on mõistlikud lahendused vajalik leida koostöös. <i>LS ja KSH VTK dokumendi korrigeerimiseks puudub vajadus.</i>
Arvestada, et Transpordiamet riigiteede omanikuna ei võta arendustegevuse vajadustest tingitud uute teelõikude rajamise ja riigiteede ümberehitamise kohustust kui riigiteede võrgustiku arengu seisukohalt selleks vajadus puudub.			
Tootmiskompleksi täpse asukoha valiku järgselt (võimalikud asukohaalternatiivide alad, Joonis 2) peame vajalikuks täiendavat koostööd täpsustamiseks võimalikke marsruute, tootmiskompleksiga kaasnevat liikluskoosseisu, riigitee nr 1 eriplaneeringu lahendust jms ning eeltoodust tulenevalt meie seisukohti eriplaneeringu koostamiseks.			
Palume täiendavalt p 4.1.2. kirjeldatule hinnata ka laevaliiklust biotoodete tehasega koos rajatava süvaveekollektori piirkonnas ning kollektori poolt põhjustatud võimalikke ohte laevaliiklusele.	Arvestatakse. <i>LS ja KSH VTK ptk 4.1.2 p 1 loetelu täiendatakse (käsitletakse mõju laevaliiklusele).</i>		